

מתניתין:

נערה שנתפתתה [שפיתה אותה אדם, ונבעלה לו], תשלומי בושטה, ופגמה, וקנסה — של אביה הם⁽¹⁾, ואינם שלה.

וכן תשלום הצער בתפוסה [דהיינו, נערה שנאנסה. ונקראת "תפוסה" על שם הכתוב "ותפשה, ושכב עמה"], שצריך האונס לשלם על שציערה [מה שאין כן במפותה, שהרי עשתה מרצונה] — הרי הזוכה בתשלום הצער, הוא האב.

עמדה הנערה בדין לגבות מהמפתה את תשלומיו עד שלא מת האב — הרי הן, אותן תשלומין, של אב.

ואם לאחר שתבעה המפותה את המפתה בדין [בנעירותה] מת האב, הרי בין שבגרה קודם שמת האב, ובין שלא בגרה קודם מיתת אביה, הרי הן, אותן התשלומין, של אחין של הנערה. שהיות ועמדה לתבוע את התשלומים הללו בדין, זכה בהן האב, ואחיה הם היורשים את ממונו של האב.

אבל אם לא הספיקה הבת לעמוד בדין עד שמת האב, ולא הספיק האב לזכות בהן — הרי הן של עצמה⁽²⁾ ⁽³⁾.

כי היות ולא עמדה בדין קודם שמת, אין התשלומין נחשבין ממנו של האב להורישו לבניו⁽⁴⁾. ואמרינן לקמן [דף מג] שאין אדם

חיוב חבלה שמגיע לאב, ולא שייך לומר על זה היקש.

3. נחלקו הראשונים אם דין זה הוא דווקא באנוסה, או גם במפותה. שיטת הרמב"ם שאף במפותה הדין כן. והראב"ד נחלק עליו, וסובר כי במפותה אינן לעצמה.

וסברת הראב"ד היא, היות ובשעת מעשה נתפתתה ומחלה לו, אינה יכולה לתבוע את הקנס כעת.

וסברת הרמב"ם היא, שהרי בשעת הפיתוי היה הקנס שייך לאביה, ולא הועילה מחילתה, לכן עתה, שהקנס של עצמה, יכולה לתובעו.

והגרעק"א כתב, שבאמת הכל מודים שאילו מחלה בשעת מעשה — שוב לא היתה יכולה לתבוע. אלא שסברת הרמב"ם היא, היות ובשעת מעשה ידעה שהקנס שייך לאביה, לא היה בדעתה למחול.

4. כתב התוס' רי"ד, שבכל חבלות דעלמא, אע"פ שלא עמד בדין, הרי הוא מורישן לבניו. כגון אם חבל ראובן בשמעון, ולא הספיק לתבוע עד שמת, הרי היורשין תובעים את ראובן. אבל

1. כתב הרמב"ם, שאם תבעה הנערה את האונס לדין, והוא מודה רק על הקנס, דהיינו, שאומר שפיתה ולא אנס, הרי הוא נשבע שבועת התורה על דמי הצער, ומשלם בושט ופגם, שהרי הודה במקצת הטענה.

והראב"ד כתב שאין כאן שבועה, לפי שהתשלומין אינן שלה אלא של אביה, והוי כמו הטוען לחבירו מנה לאבי בידך, שאינו חייב הנתבע שבועה אם הודה לו במקצת, לפי שאין נשבעין אלא על תביעה של בעל הדבר. אמנם יהיה הדין כדברי הרמב"ם כאשר האב עצמו תובעו. ועיי' מה שביאר הכסף משנה במחלוקתם, ועיי' בחי' הגר"ח על הרמב"ם מה שביאר בזה.

2. הקשו התוס', תינח קנס, אבל בושט ופגם שהם ממון, הרי הם צריכים להיות של האחין! וכתבו, שמא אתקוש להדדי בקרא. עיי"ש.

אמנם הרבה ראשונים חולקין על התוס', וסוברים כי באמת מה דאמרינן במתניתין הרי הן של עצמה — היינו דווקא לענין קנס, ולא לענין בושט ופגם. היות ותשלום בושט ופגם זה סתם